

Seria
Arsène Lupin

CELE OPT BĂTĂI ALE OROLOGIULUI

Redactor: Ecaterina Giurgiu
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban
Concept grafică *Seria Arsène Lupin*: Valentin Tănase

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LEBLANC, MAURICE

Cele opt băți ale orologiului / Maurice Leblanc ; trad. din
lb. franceză: Gabriel Mălăescu. - București : Cișmigiu Books,
2022

ISBN 978-606-28-1556-1

I. Mălăescu, Gabriel (trad.)

821.133.1

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062815561

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din
această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Cișmigiu Books

Maurice Leblanc
Les huit coups de l'horloge
1923
Bibebook, www.bibebook.com

Copyright © 2022
Cișmigiu Books este un imprint al Editurii Universitare
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47/ 0745 200 718/ 0745 200 357
comenzi@editurauniversitara.ro
www.editurauniversitara.ro

MAURICE LEBLANC

**CELE OPT BĂTĂI
ALE OROLOGIULUI**

Traducere de Gabriel Mălăescu

 CÎȘMIGIU
books

Aceste opt aventuri mi-au fost povestite cândva de către Arsène Lupin, care le atribuia unuia dintre prietenii săi, prințul Rénine. Pentru mine, date fiind felul în care se desfășoară, procedeele, gesturile, chiar caracterul personajului, îmi este imposibil să nu-i confund între ei pe cei doi prietenii. Arsène Lupin este un fantezist la fel de capabil să nege anumite aventuri ale sale, ca și să-și însușească unele al căror erou nu a fost. Cititorul va judeca singur acest lucru.

În vârful turnului

Hortense Daniel întredeschise fereastra și șopti:

– Sunteți acolo, Rossigny?

– Sunt aici, făcu un glas care urca dinspre stâncile îngrămădite la picioarele castelului.

Aplecându-se un pic, ea văzu un bărbat destul de corpolent care ridica spre ea o figură rotundă, roșie, încadrată de o barbă prea blondă.

– Ei bine? spuse el.

– Ei bine! Aseară, mare discuție cu unchiul și cu mătușa mea. Ei refuză categoric să semneze tranzacția al cărei proiect le-a fost trimis de notarul meu și să-mi dea înapoi zestrea pe care soțul meu a risipit-o înainte de a fi dus la închisoare.

– Unchiul dumneavoastră, care a vrut această căsătorie, este totuși răspunzător, conform termenilor contractului.

– Nu contează. El refuză.

– Atunci?

– Atunci, încă sunteți hotărât să mă luați de-aici? întrebă ea, râzând.

– Mai mult ca oricând.

– Cu cele mai onorabile intenții, nu uitați!

– Tot ce doriți. Știți că sunt nebun după dumneavoastră.

– Însă, din nefericire, eu nu sunt nebună după dumneavoastră.

– Nu vă cer să fiți nebună după mine, ci doar să mă iubiți un pic.

– Un pic? Cereți mult prea mult.

– În cazul acesta, de ce m-ați ales pe mine?

– Întâmplarea. Mă plictiseam... Vieții mele îi lipsea neprevăzutul... Așa că risc... Țineți, astea-s bagajele mele.

Ea lăsa să alunece niște geți enorme din piele pe care Rossigny le prinse în brațe.

– Hotărârea a fost luată, murmură ea. Mergeți să mă așteptați cu mașina dumneavoastră la răspântia Tisei! Eu voi veni călare.

– La naiba! Nu pot să vă iau cu tot cu cal.

– Se va întoarce singur acasă.

– Perfect!... Ah! apropo...

– Ce este?

– Ce-i cu prințul ăsta Rénine, care se află aici de trei zile și pe care nimeni nu-l cunoaște?

– Nu știu. Unchiul meu l-a întâlnit la vânătoare, la niște prieteni, și l-a invitat.

– Îi plăceți mult. Ieri, ați făcut o plimbare lungă împreună cu el. Este un om care nu-mi inspiră încredere.

– În două ore, voi fi părăsit castelul în compania dumneavoastră. Va fi un scandal care-l va descuraja, probabil, pe Serge Rénine. Și, apoi, gata cu vorba! Nu avem timp de pierdut.

Vreme de câteva minute, ea îl privi pe masivul Rossigny care, încovoindu-se sub povara geților, se îndepărta, la adăpostul unei alei necirculate; apoi închise fereastra.

Afară, departe, în parc, o fanfară de trompete suna trezirea. Haita de câini lătra furios. În dimineața aceea, avea loc începerea vânătorii la castelul La Marèze, la care, în fiecare an, spre începutul lui septembrie, contele

d'Aigleroché, mare vânător înaintea Domnului, și contesa strângeau câțiva prieteni și pe moșierii din împrejurimi.

Hortense își făcu încet toaleta, îmbracă o fustă de călărie care-i contura talia suplă, își puse o pălărie de fetru al cărei bor mare încadra chipul ei frumos și părul roșcat și se așază la birou, unde îi scrisese unchiului ei, domnul d'Aigleroché, o scrisoare de adio care trebuia să-i fie înmănată seara. Scrisoare dificilă, pe care ea o reîncepu de mai multe ori și la care, în cele din urmă, renunță.

„Îi voi scrie mai târziu”, își spuse ea, „când îi va fi trecut furia.”

Și se îndreptă spre sala mare, să mănânce.

Butuci enormi ardeau în vatra șemineului. Panoplii de puști și de carabine împodobeau pereții. Din toate părțile, invitații șiroiau și veneau să-i strângă mâna contelui d'Aigleroché, unul din acele soiuri de nobili de provincie, cu aspect masiv, cu ceafa groasă, care nu trăiesc decât pentru vânătoare. În picioare înaintea șemineului, el ciocnea cu un pahar mare de șampanie fină în mână.

Hortense îl îmbrățișă, absentă.

– Cum?! Unchiule, dumneavoastră, atât de sobru de obicei...

– Eh! spuse el, o dată pe an... ne putem permite un exces...

– Mătușa vă va bodogăni.

– Mătușa ta are migrena aia a ei și nu va coborî. De altfel, adăugă el pe un ton aspru, nu e treaba ei... iar a ta, și mai puțin, micuța mea.

Prințul Rénine se apropie de Hortense. Era un bărbat tânăr, de o mare eleganță, cu chipul slab și un pic palid și ai cărui ochi aveau, pe rând, expresia cea mai dulce și cea mai dură, cea mai amabilă și cea mai ironică. El se înclină înaintea tinerei, îi sărută mâna și-i spuse:

– Vă amintesc promisiunea dumneavoastră, dragă doamnă.

– Promisiunea mea?

– Da, am convenit că vom reîncepe plimbarea de ieri și că vom încerca să vizităm acea veche casă baricadată a cărei înfățișare ne-a intrigat... care se numește, s-ar părea, domeniul Halingre.

Ea răspunse cu oarecare răceală:

– Regretele mele, domnule, dar excursia ar fi cam lungă, iar eu sunt un pic obosită. Dau o tură prin parc și mă întorc.

Urmă un răstimp de tăcere, apoi Serge Rénine rosti zâmbind, cu ochii fixați într-ai ei și astfel încât numai ea să audă:

– Sunt sigur că vă veți ține de cuvânt și-mi veți accepta compania. Este de preferat.

– Pentru cine? Pentru dumneavoastră, nu-i așa?

– Și pentru dumneavoastră, vă spun eu.

Ea roși ușor și ripostă:

– Nu înțeleg, domnule.

– Nu vă sugerez niciun mister. Drumul este încântător, domeniul Halingre interesant. Nicio altă plimbare nu v-ar aduce aceeași plăcere.

– Nu duceți lipsă de îndrăzneală, domnule.

– Nici de perseverență, doamnă.

Ea făcu un gest de iritare, dar nu răspunse. Întorcându-i spatele, ea strânse mâinile câtorva dintre cei aflați împrejur și ieși din încăpere.

Lângă scară, un grăjdar îi ținea calul. Ea urcă în șa și plecă spre pădurea care continua parcul.

Vremea era răcoroasă și calmă. Printre frunzele care abia tremurau, apărea cerul de un albastru de cristal. Hortense urmă la pas alei șerpuitoare care o conduseră,

după o jumătate de oră, într-o zonă cu râpe și versanți, pe care o traversa drumul principal.

Ea se opri. Niciun zgomot. Rossigny trebuie să-și fi oprit motorul și să fi ascuns mașina în desișurile care înconjurau râspântia Tisei.

Cinci sute de metri, cel mult, o despărțeau de această răscruce de drumuri. După câteva clipe de ezitare, ea puse piciorul pe pământ, legă slab calul astfel încât, la cel mai mic efort, acesta să se poată elibera și să se întoarcă la castel, își acoperi chipul cu un voal lung, maroniu, care-i fâlfâia pe umeri, și înaintă.

Nu se înșelase. La prima curbă, îl zări pe Rossigny. El alergă spre ea și o conduse în desiș.

– Repede, repede! Ah! mă temeam atât de tare de o întârziere... sau chiar de o schimbare a hotărârii!... Și iată-vă! Este cu putință?

Ea zâmbi.

– Ce fericit sunteți că faceți o prostie!

– Chiar că sunt fericit! Și dumneavoastră o să fiți, vă jur!

– Poate, dar eu nu voi face prostii!

– O să faceți așa cum vreți, Hortense. Viața dumneavoastră va fi un basm cu zâne.

– Iar dumneavoastră, Făt-Frumos!

– Veți avea tot luxul, toate bogățiile...

– Nu vreau nici lux, nici bogății.

– Ce, atunci?

– Fericirea.

– De fericirea dumneavoastră răspund eu.

Ea glumi:

– Mă îndoiesc un pic de calitatea fericirii pe care o voi avea datorită dumneavoastră.

– Veți vedea... veți vedea...

Ajunseseră lângă automobil. Rossigny, mormăind cuvinte de bucurie, porni motorul. Hortense urcă și se acoperi cu o manta uriașă. Mașina urmă pe iarbă poteca îngustă care ducea la răspântie, iar Rossigny mări viteza, însă, dintr-odată, trebui să frâneze.

O împușcătură răsunase în pădurea alăturată, în partea dreaptă. Automobilul mergea dintr-o parte în cealaltă.

– Avem pană, o anvelopă din față, rosti Rossigny, care sări pe pământ.

– Ba nu! strigă Hortense. S-a tras în ea.

– Imposibil, dragă prietenă! Ei, dar ce spunei acolo?

În clipa aceea, se simțiră două șocuri ușoare și alte două bubuituri răsunară, una după alta, destul de departe, tot în pădure.

Rossigny scrâșni:

– Anvelopele din spate... sparte... Dar, blestematul, cine-i banditul?... Dacă pun mâna pe el!...

El urcă pe malul care mărginea drumul. Nimeni. De altfel, frunzele desigurului blocau vederea.

– Fir-ar să fie! blestemă el. Aveați dreptate... se trăgea asupra mașinii. Ah! e pe jantă! Iată-ne blocați pentru vreo două ore! Trei anvelope de reparat!... Dar ce faceți, dragă prietenă?

La rândul ei, tânăra femeie coborî din mașină. Ea alergă spre el, foarte agitată.

– Eu plec...

– Dar de ce?

– Vreau să aflu. Cineva a tras. Cine? Vreau să aflu...

– Să nu ne despărțim, vă implor...

– Credeți că am de gând să vă aștept câteva ore?

– Dar plecarea noastră?... planurile noastre?...

– Mâine... vom mai discuta despre asta...
Întoarceți-vă la castel!... Duceți valizele înapoi!...

– Vă rog, vă rog... Nu este, totuși, vina mea. Păreți a avea ceva cu mine.

– Nu am nimic cu dumneavoastră. Dar, la naiba, când iei de acasă o femeie, nu faci pană, dragul meu! Pe curând.

Ea plecă în grabă, avu norocul să-și găsească din nou calul și plecă în galop, într-o direcție opusă castelului La Marèze.

Pentru ea nu exista nici cea mai mică îndoială: cele trei focuri fuseseră trase de prințul Rénine...

– El este, murmură ea furioasă, el este... Numai el poate fi capabil de așa ceva...

Nu o prevenise el, cumva, de acest lucru cu o autoritate zâmbitoare? „Veți veni, sunt sigur... Vă aștept.”

Plângea din pricina furiei și a umilinței. În clipa aceea, dacă s-ar fi aflat în fața prințului Rénine, l-ar fi lovit cu cravașa.

Înainte ei, se întindea ținutul aspru și pitoresc care încoronează, la nord, departamentul Sarthe și care este numit Mica Elveție. Pante abrupte o obligau deseori să încetinească, pe lângă faptul că trebuia să parcurgă vreo zece kilometri ca să ajungă la destinația pe care și-o fixase. Dar, dacă elanul ei devenea mai puțin susținut, dacă efortul fizic devenea tot mai mare, ea nu persista mai puțin în revolta împotriva prințului Rénine. Era furioasă pe el, nu doar din pricina actului incalificabil pe care-l comisese, dar și a purtării lui față de ea în ultimele trei zile, a stăruinței lui, a siguranței, a aerului de politețe excesivă.

Se apropia. În adâncul unei văi, un vechi zid împrejmuitor, plin de crăpături, îmbrăcat în mușchi și

ierburi, lăsa să se vadă turnul unui castel și câteva ferestre cu obloanele închise. Era domeniul Halingre.

Ea urmă zidul și se întoarse. În mijlocul semilunii care se rotunjea deasupra porții de la intrare, Serge Rénine aștepta, în picioare, lângă calul lui.

Ea sări pe pământ și, pe când el înainta cu pălăria în mână și mulțumindu-i că venise, ea strigă:

– Înainte de toate, domnule, o vorbă. Adineauri s-a petrecut un fapt inexplicabil. S-au tras trei focuri asupra unui automobil în care mă aflam. Aceste focuri au fost trase de dumneavoastră?

– Da.

Ea păru blocată.

– Deci recunoașteți?

– Îmi puneți o întrebare, doamnă, eu răspund la ea.

– Dar cum ați îndrăznit?... Cu ce drept?...

– Nu am exercitat vreun drept, doamnă, am urmat un impuls.

– Într-adevăr? Și ce impuls?

– De a vă apăra de un om care caută să exploateze suferința din viața dumneavoastră.

– Domnule, vă interzic să vorbiți astfel. Sunt răspunzătoare de acțiunile mele și am luat această hotărâre în deplină libertate.

– Doamnă, am auzit în dimineața aceasta discuția pe care ați avut-o, de la fereastra dumneavoastră, cu domnul Rossigny și nu mi s-a părut că-l urmați de bunăvoie. Recunosc brutalitatea și prostul gust al intervenției mele și-mi cer umil iertare, dar am vrut, cu riscul de a trece drept un necioplit, să vă acord câteva ore de reflecție.

– Am reflectat, domnule. Când am hotărât un lucru, nu îmi schimb părerea.

– Ba da, doamnă, uneori, pentru că vă aflați aici, în loc să fiți acolo.

Tânăra femeie avu un moment de stânjeneală. Toată furia ei se stinsese. Îl privea pe Rénine cu acea uimire pe care o simți în fața unor ființe diferite de celelalte, mai capabile de acțiuni neobișnuite, mai generoase și mai dezinteresate. Ea își dădea perfect seama că el acționa fără gânduri ascunse și fără premeditare, doar, după cum o spunea, din datoria de bărbat galant față de o femeie care apucă pe un drum greșit.

Pe un ton foarte blând, el îi spuse:

– Știu foarte puține lucruri despre dumneavoastră, doamnă, destule însă pentru a avea dorința de a vă fi de folos. Aveți douăzeci și șase de ani și sunteți orfană. Acum șapte ani, v-ați căsătorit cu nepotul prin alianță al contelui d'Aigleroch, care nepot, cu un spirit destul de bizar, pe jumătate nebun, a trebuit să fie închis. De unde, imposibilitatea pentru dumneavoastră de a divorța și obligația, zestrea fiindu-vă risipită, să trăiți pe seama unchiului dumneavoastră și aproape de el. Atmosfera este tristă, contele și contesa neînțelegându-se. Odinioară, contele a fost abandonat de prima lui soție, care a fugit cu primul soț al contesei. Cei doi soți părăsiți, de ciudă, și-au unit destinele, dar nu au găsit în această căsătorie decât decepții și dușmănie. Dumneavoastră trebuie să îndurați repercusiunile. Viață monotonă, mărginită, singuratică vreme de mai mult de unsprezece luni din douăsprezece. Într-o zi, l-ați întâlnit pe domnul Rossigny, care s-a îndrăgostit de dumneavoastră și v-a propus să fugiți. Nu-l iubeați. Dar plictiseala, tinerețea dumneavoastră care se pierde, nevoia de neprevăzut, dorința de aventură... pe scurt, ați acceptat, cu intenția foarte clară de a-l respinge pe amozul dumneavoastră, dar cu speranța un pic naivă că

acest scandal l-ar forța pe unchiul dumneavoastră să dea explicații și să vă asigure o existență independentă. Iată unde vă aflați. La ora actuală, trebuie să alegeți: fie să vă lăsați pe mâinile domnului Rossigny... fie să aveți încredere în mine.

Ea ridică ochii către el. Ce voia să spună? Ce însemna această ofertă pe care o făcea pe un ton grav, ca un prieten care nu cere altceva decât să se sacrifice?

După un răstimp de tăcere, el luă cei doi cai de frâie și îi legă. Apoi, cercetă poarta grea, ale cărei aripi erau blocate cu două scânduri bătute în cuie, sub forma unei cruci. Un afiș electoral, din urmă cu douăzeci de ani, arăta că nimeni, de pe vremea aceea, nu trecuse pragul domeniului.

Rénine smulse unul din stâlpii de fier care susținea un grilaj ce se întindea în jurul semilunii și îl folosi drept pârghie. Scândurile putrezite cedară. Una dintre ele dezvăluia o încuietoare pe care el o forță cu ajutorul unui cuțit lat, prevăzut cu numeroase lame și accesorii.

Un minut mai apoi, poarta se deschidea spre un câmp de ferigi care se întindea până la o clădire lungă, dărăpănată, care domina, între patru turnulețe de creastă, un fel de terasă construită deasupra unui donjon.

Prințul se întoarse către Hortense.

– Nimic nu vă presează, spuse el. În seara aceasta, vă veți hotărî, iar dacă domnul Rossigny reușește să vă convingă și a doua oară, vă jur pe onoarea mea că nu vă voi mai ieși în cale. Până atunci, îngăduiți-mi prezența dumneavoastră. Am hotărât ieri să vizităm acest castel. De acord să-l vizităm? Este un mod la fel de bun ca oricare altul de a ne petrece timpul și mă gândesc că acesta nu va fi lipsit de interes.

El avea un fel de a vorbi care impunea supunere. Părea, pe rând, să poruncească și să roage. Tânăra femeie nici măcar nu încercă să se scuture de letargia în care voința ei se cufunda încet-încet. Ea îl urmă spre un palier pe jumătate demolat, la înălțimea căruia se zărea o ușă blocată, la fel ca și poarta, cu scânduri încrucișate.

Rénine procedă în același mod. Intrară într-un vestibul mare, pavat în alb și negru, mobilat cu dulapuri vechi și bănci de biserică și împodobit cu un blazon de lemn pe care se vedeau vestigiile însemnelor reprezentând un vultur stând pe un bloc de piatră, toate acestea, sub o perdea de pânze de păianjen care atârnav deasupra unei uși.

– Ușa salonului, evident, afirmă Réline.

Deschiderea ei fu mai dificilă și, numai izbind-o de câteva ori cu umărul, el reuși să împingă unul din canaturile ei.

Hortense nu scosese o vorbă. Ea asista, nu fără uimire, la acest șir de efracții executate cu o adevărată măiestrie. El îi ghici gândurile și, întorcându-se, îi spuse pe un ton serios:

– Este o joacă de copil pentru mine. Am fost lăcătuș, Ea îl apucă de braț, murmurând:

– Ascultați!

– Ce anume? făcu el.

Ea strânse mai tare, cerând liniște. Aproape imediat, el șopti:

– Într-adevăr, este ciudat.

– Ascultați!... ascultați!... repetă Hortense uluită. Ah! Este cu puțință?

Ei auzeau, nu departe, un zgomot sec, sunetul unei mici lovituri ce revenea la intervale regulate și le fu de ajuns să ciulească urechile pentru a recunoaște tic-tacul

unui orologiu. Într-adevăr, acela era cel care puncta liniștea profundă din marele salon, era tic-tacul foarte lent, ritmat precum bătaia unui metronom, pe care îl produce un pendul greu din aramă. Acela era. Și nimic nu le putea părea mai impresionant decât pulsația măsurată a acestui mic mecanism care continuase să trăiască în moartea castelului... prin ce miracol?... prin ce fenomen inexplicabil?

– Totuși, bâigui Hortense, care nu îndrăznea să ridice vocea, totuși, nu a intrat nimeni?...

– Nimeni.

– Este inadmisibil ca acest orologiu să fi putut merge vreme de douăzeci de ani fără a fi întors!

– Inadmisibil.

– Atunci?

Serge Rénine deschise cele trei ferestre și forță obloanele acestora.

Se găseau într-un salon, iar acest salon nu prezenta nici cea mai mică urmă de dezordine. Scaunele erau la locul lor. Nu lipsea nicio piesă de mobilier. Oamenii care îl locuiseră și care îl făcuseră încăperea cea mai intimă a căminului lor plecaseră fără să ia nimic, nici cărțile pe care le citeau, nici bibelourile aranjate pe mese sau pe polițe.

Rénine cercetă vechiul orologiu închis în cutia lui înaltă, sculptată, care lăsa să se vadă, printr-un geam oval, discul pendulului. O deschise. Greutățile, atârinate de corzi, erau la capătul cursei,

În clipa aceea, se auzi un țăcănit. Orologiul bătu de opt ori, cu un timbru grav pe care tânăra femeie urma să nu-l uite niciodată.

– Ce minune! murmură ea.

– O adevărată minune, într-adevăr, declară el, pentru că mecanismul, foarte simplu, nu permite mișcarea mai mult de o săptămână.

– Și nu vedeți nimic neobișnuit?

– Nu, nimic... sau cel puțin...

El se aplecă și, din fundul cutiei, scoase un tub de metal, pe care greutatea îl ascundeau, și se întoarse cu el spre lumină.

– O lunetă, spuse el, gânditor... De ce a fost ascunsă acolo?... A fost lăsată întinsă... Este ciudat... Ce înseamnă?...

O a doua oară, după obicei, orologiul începu să bată. Opt bătăi răsunară. Rénine închise cutia și, fără a lăsa din mână luneta, își continuă cercetarea.

O arcadă mare făcea salonul să comunice cu o încăpere mai mică, un fel de fumoar, mobilată, dar în care se afla o vitrină pentru puști al cărei rastel era gol. Atârnat pe panoul alăturat, un calendar arăta o dată: 5 septembrie.

– Ah! strigă Hortense uimită, aceeași dată ca azi!... Au rupt foile calendarului până la 5 septembrie... Și este aniversarea acelei zile! Ce întâmplare ciudată!

– Ciudată, rosti el... este aniversarea plecării lor... acum fix douăzeci de ani...

– Recunoașteți, spuse ea, că toate aceste lucruri sunt inexplicabile.

– Da... evident... dar, totuși...

– Aveți vreo idee?...

El răspunse, după câteva secunde:

– Ceea ce mă intrigă este această lunetă... aruncată acolo în ultima clipă... La ce servea ea? Ferestre la parter, nu se văd decât arborii din grădină... și, fără îndoială, este la fel la toate ferestrele... Suntem într-o vale, fără cea mai mică deschidere către orizont... Pentru a folosi acest instrument, trebuie să urci la înălțime... Vreți să urcăm?

Ea nu ezită. Misterul care radia din toată această aventură îi stârnea atât de tare curiozitatea, încât nu se

gândea decât să-l urmeze pe Rénine și să-l ajute în cercetări.

Urcară deci scara principală și ajunseră la al doilea etaj, pe o platformă de unde pornea scara în spirală a terasei.

Acolo, sus, era o terasă deschisă, dar înconjurată cu un parapet care se înălța la mai mult de doi metri.

– Acesta trebuia să formeze odinioară creneluri care au fost umplute mai apoi, remarcă prințul Rénine. Uitați, a fost o vreme când aici erau ambrazuri. Au fost astupate.

– În orice caz, spuse ea, și aici luneta era inutilă și nu ne rămâne decât să coborâm înapoi.

– Nu sunt de aceeași părere, spuse el. În mod logic, aici trebuia să existe o vedere spre câmp și, în mod logic, aici era folosită luneta.

Cu forța mâinilor, el se ridică până la culmea parapetului și putu vedea că, de acolo, se zărea toată valea, parcul, ai cărui copaci mari limitau orizontul, și, destul de departe, la capătul unei despicături într-o colină împădurită, un alt turn în ruină, foarte scund, învăluit în iederă și care se afla, probabil, la șapte sau opt sute de metri depărtare.

Rénine își reluă cercetarea. Ai fi spus că, pentru el, toată problema se rezuma la scopul lunetei și că această problemă ar fi fost rezolvată imediat dacă s-ar fi putut descoperi modul în care ea fusese folosită.

El studie una câte una ambrazurile. Una dintre ele, sau mai degrabă amplasarea uneia dintre ele, îi atrase în mod special atenția. Exista, în mijlocul stratului de mortar care trebuia să servească la acoperirea ei, o crăpătură umplută cu pământ din care răsăriseră plante.

El smulse aceste plante și dădu la o parte pământul, lucru care dezvălui un orificiu cu un diametru de douăzeci